

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของนักศึกษาในวิชาโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล ในหลักสูตรศิลปศึกษาของสถาบันราชภัฏ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานของนักศึกษาในวิชาโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล ในหลักสูตรศิลปศึกษา ของสถาบันราชภัฏ ในด้านบทบาทของผู้สอน บทบาทของผู้เรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยที่ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

การกำหนดกลุ่มประชากร

1. กลุ่มหัวหน้าภาควิชาศิลปะ ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2541 ในสถาบันราชภัฏมหาสารคาม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ และสถาบันราชภัฏสงขลา รวม 4 คน
2. กลุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคลในปีการศึกษา 2541 ในสถาบันราชภัฏมหาสารคาม 6 คน สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ 8 คน สถาบันราชภัฏสุรินทร์ 3 คน และสถาบันราชภัฏสงขลา 6 คน รวม 23 คน
3. กลุ่มนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541 ในสถาบันราชภัฏมหาสารคาม 16 คน สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ 28 คน สถาบันราชภัฏสุรินทร์ 28 คน และสถาบันราชภัฏสงขลา 19 คน รวม 91 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ สำหรับหัวหน้าภาควิชาศิลปะ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดเลือกตอบ (Chek List)
ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของนักศึกษาในวิชาโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล ในหลักสูตรศิลปศึกษาของสถาบันราชภัฏ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด (Open Ended)

2. แบบสอบถาม สำหรับอาจารย์ และนักศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของนักศึกษาในวิชาโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล ในหลักสูตรศิลปศึกษาของสถาบันราชภัฏ ในด้านบทบาทของผู้สอน บทบาทของผู้เรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เป็นปัญหามากที่สุด เป็นปัญหามาก เป็นปัญหานกลาง เป็นปัญหาน้อย เป็นปัญหาน้อยที่สุด ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของนักศึกษาในวิชาโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Ended)

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และวารสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
2. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้ศึกษารวบรวมมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจและแก้ไข
3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านดังนี้
 - 3.1 เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนวิชาการศึกษาศิลปะภายใต้การนิเทศ 5 ปีขึ้นไป สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 1 ท่าน
 - 3.2 เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนวิชาโครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล 5 ปีขึ้นไป สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 ท่าน

มาตรวจแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในด้านความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้สมบูรณ์ทั้งในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา การใช้ภาษาและรูปแบบของคำถาม ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรเพื่อวัดความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ α (α -Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) วัดความสอดคล้องภายใน ซึ่งมีสูตรดังต่อไปนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

α = สัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

n = จำนวนข้อ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

(ประคอง วรรณสูตร, 2538)

จากการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out) จำนวน 12 ข้อ ได้ขนาดสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถามชุดนี้เท่ากับ 0.87 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

6. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยแจกแบบสัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เมื่อได้รายชื่อและที่อยู่ของอาจารย์หัวหน้าภาควิชาศิลปะ ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือโดยการติดต่อขออนัดหมายวัน เวลา ที่สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

2. ทำการสัมภาษณ์ตามเวลาที่กำหนด โดยเดินทางไปสัมภาษณ์ พร้อมจดบันทึกการสัมภาษณ์ และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โดยส่งแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ทั้งหมด 128 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 114

ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.06 แยกเป็นแบบสอบถามอาจารย์ 25 ฉบับ ได้รับคืนมา 23 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92 และแบบสอบถามนักศึกษา 103 ฉบับ ได้รับคืนมา 91 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.35

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 1 มาแจกแจงหาความถี่ของคำตอบ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง
2. นำแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 มาสรุปวิเคราะห์ผลข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบความเรียง
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงหาความถี่ของคำตอบ คิดเป็นค่าร้อยละ แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
4. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงหาความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดคะแนนแต่ละอันดับดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	5
เป็นปัญหามาก	ค่าคะแนนเท่ากับ	4
เป็นปัญหาปานกลาง	ค่าคะแนนเท่ากับ	3
เป็นปัญหาน้อย	ค่าคะแนนเท่ากับ	2
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาเปรียบเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายความว่า	เป็นปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
5. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุปวิเคราะห์ผลข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง วรรณสุด, 2538)

2. มัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = มัชฌิมเลขคณิต
 $\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน
 N = จำนวนประชากร

(ประคอง วรรณสุด, 2538)

3. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน
 $\sum fx^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองทั้ง N จำนวน
 N = จำนวนประชากร

(ประคอง วรรณสุด, 2538)